

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleménye – A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának – Uniós intézkedések a környezetvédelmi megfelelés és irányítás javítására

(COM(2018) 10 final)

(2018/C 283/11)

Előadó: **Arnaud SCHWARTZ**

Felkérés:	Európai Bizottság, 2018.2.12.
Jogalap:	az Európai Unió működéséről szóló szerződés 304. cikke
Közgyűlési határozat:	2018.1.16.
Illetékes szekció:	„Mezőgazdaság, vidékfejlesztés és környezetvédelem” szekció
Elfogadás a szekcióülésen:	2018.5.3.
Elfogadás a plenáris ülésen:	2018.5.23.
Plenáris ülés száma:	535.
A szavazás eredménye:	192/02/05
(mellette/ellene/tartózkodott)	

1. Következtetések és ajánlások

1.1. Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság (EGSZB) fenntartásokkal fogadja a vizsgált közleményt, mivel környezetünk jelenlegi mértékű hanyatlásához képest az Európai Bizottság által előterjesztett, a környezetvédelmi jogszabályoknak való megfelelés fokozását és a környezetvédelmi irányítás javítását célzó cselekvési terv cseppet sem ambiciózus és meglehetősen eszközhiányos.

1.2. Az EGSZB-nek annál is inkább fenntartásai vannak, mivel az Európai Bizottsághoz hasonlóan elismeri, hogy sajnálatos módon a környezetvédelmi megfelelést és az irányítást biztosító mechanizmusok végrehajtásának elmaradása is felelős a tisztességtelen versenyért és a gazdasági károkért.

1.3. Ezenfelül az EGSZB az Európai Bizottsággal egyetértésben hangsúlyozza, hogy a jelenlegi hiányosságok aláássák a polgároknak az uniós jogszabályok hatékonyságába vetett bizalmát, és arra kéri a tagállamokat és az Európai Bizottságot, hogy a környezetvédelmi irányítás és a megfelelés végrehajtásának ellenőrzése érdekében teremtsék elő a további személyzet felvételéhez szükséges jelentős forrásokat.

1.4. Amint a „Jobb eredmények elérése a jobb alkalmazás révén” című közleményben⁽¹⁾ szerepel, „az uniós joggal kapcsolatos kötelezettségzegések nem számítanak szokványos ügyeknek”, így nem kezelhetők azokként. Az EGSZB úgy véli, hogy az uniós jognak való meg nem felelést megfelelően magas szinten és a kellő időben kell kezelni, ami a jelenlegi közlemény⁽²⁾ esetében nem teljesül.

1.5. A közlemény a kapacitásépítés és támogatás kérdéseit kizárólag tagállami szinten tárgyalja. Az intézkedések egyike sem kapcsolódik az Európai Bizottság által a „szerződés öréként” végzett uniós szintű nyomon követéshez és végrehajtáshoz. A cselekvési terv a félreértéseken és a kapacitáshiányon túl nem foglalkozik a meg nem felelés egyéb okaival, például az opportunizmussal és a politikai akarat hiányával. A tagállamok támogatása természetesen szükséges, azonban a környezetvédelmi megfelelés javításának stratégiája nem merülhet ki a cselekvési terv puha intézkedéseinek végrehajtásában.

⁽¹⁾ HL C 18., 2017.1.19., 10. o.

⁽²⁾ COM(2018) 10.

1.6. Másrészt az EGSZB a véleményre⁽³⁾ hivatkozva mindenekelőtt arra kéri az Európai Bizottságot, hogy cselekvési tervét egészítse ki az igazságszolgáltatáshoz való jogról szóló, alapvető fontosságú résszel. Az EGSZB kéri emellett, hogy azzal a kérdéssel is foglalkozzanak, hogy ez az igazságszolgáltatáshoz való jog milyen költséggel jár a civil társadalom számára.

1.7. Az EGSZB hangsúlyozza továbbá, hogy további erőfeszítésekre van szükség, elsősorban a környezeti károk kialakulásának megakadályozása érdekében, valamint azért, hogy mindig a megelőzési stratégiák kerüljenek előtérbe a már kialakult problémák orvoslásával szemben. Ennek eléréséhez nélkülözhetetlen, hogy a tagállamok és az Európai Bizottság következetesen és szigorúan végrehajtsa a környezetvédelmi jogszabályokat, mivel azok a jövőbeli károk kialakulásával szembeni erőteljes elrettentő erőt jelentenek. Emellett szükség lenne az érdekelt feleket és a közvéleményt célzó tudatosságnövelő kommunikációs kampányokra, így erősítve a közvélemény felügyelő szerepét. Annak érdekében, hogy a lakosság betölthesse ezt a szerepet, elengedhetetlen az igazságszolgáltatáshoz való hatékony hozzáférés a környezetvédelem területén.

1.8. Végül az EGSZB üdvözli azt a lehetőséget, hogy az EGSZB képviselői is kinevezhetők a környezetvédelmi megfelelési és irányítási fórumba. Ezért javasolja, hogy három tagja (csoportonként egy) szavazati joggal és nem csupán megfigyelői státusszal rendelkező tagként részt vehessen e fórum munkájában.

1.9. Az EGSZB kéri az Európai Bizottságot a civil társadalmi szervezetekkel a környezetvédelmi megfelelési és irányítási fórumon folytatott érdemi és hatékony párbeszéd biztosítására annak érdekében, hogy e szervezetek kifejthessék véleményüket. A környezetvédelmi megfelelés összefüggésében hangsúlyozza a civil szervezetek – különösen megfigyelő szervezetként betöltött – lényeges szerepét a jogállamiság, a közjó és a nyilvánosság védelme érdekében.

2. Általános megjegyzések

2.1. Mind „A környezetvédelmi politikák végrehajtásának uniós felülvizsgálata”⁽⁴⁾, mind pedig „Az igazságszolgáltatáshoz való jog biztosítása nemzeti szinten az uniós környezetvédelmi jogszabályokat végrehajtó intézkedésekkel kapcsolatosan”⁽⁵⁾ című EGSZB-vélemény kiemeli, hogy az uniós környezetvédelmi jogszabályok elégtelen, szétforgácsolt és egyenlőtlen végrehajtása számos uniós tagállamban súlyos problémát jelent.

2.2. Az Európai Bizottság COM(2018) 10 final közleménye az uniós környezetvédelmi jogszabályoknak való megfelelés fokozását és a környezetvédelmi irányítás javítását célzó cselekvési tervet tartalmaz.

2.3. A terv rendelkezik az Európai Bizottság, a tagállamok és az illetékes személyek (felügyelők, ellenőrök, rendőrségi tisztviselők és ügyészek) szoros együttműködéséről, amelynek célja, hogy kialakítsák az uniós környezetvédelmi szabályoknak való megfelelés intelligens és kooperatív kultúráját, ez azonban csupán töredéke a környezetvédelmi jogszabályok végrehajtásának biztosítása érdekében szükséges intézkedéseknek.

2.4. E jogszabályok végrehajtását jelentős kihívások nehezítették, amelyek tartósan fennálló környezetvédelmi problémákkal kapcsolatosak (például a diffúz vízszennyezés, a rossz levegőminőség, az elégtelen hulladékkezelés, valamint a fajok számának és az élőhelyek kiterjedésének csökkenése).

2.5. Az Európai Bizottság szerint a végrehajtás elmaradásának költsége évi 50 milliárd eurót tesz ki.

2.6. E jogszabályok hatékonyabb alkalmazása a fentebb tárgyalt gazdasági hasznok mellett számos egyéb előnnyel is jár (például a közegészségre és a társadalom számára szükséges hosszú távú erőforrásokra vonatkozóan).

2.7. Továbbá az uniós jogszabályok elégtelen végrehajtásának egyik oka azon mechanizmusok gyengesége (ideértve az ellenőrzés hiányát is), amelyek az uniós, nemzeti, regionális és helyi szintű jogszabályi megfelelést és a hatékony irányítást hivatottak biztosítani.

2.8. Részben a gyenge mechanizmusok felelősek a vállalkozásokat hátrányosan érintő tisztességtelen versenyért és a gazdasági károkért is (például az elmaradt adóbevételekért). Ez aláássa az uniós jogszabályok hatékonyságába vetett közbizalmat.

⁽³⁾ HL C 129., 2018.4.11., 65. o.

⁽⁴⁾ HL C 345., 2017.10.13., 114. o.

⁽⁵⁾ HL C 129., 2018.4.11., 65. o.

2.9. Az Európai Bizottság ezért egy kilencpontos cselekvési tervet javasol, amelynek végrehajtását egy szakértői csoport⁽⁶⁾, a környezetvédelmi megfelelési és irányítási fórum létrehozásával kell egybekötni.

2.10. A cselekvési tervben javasolt kilenc cselekvést a szolgálati munkadokumentum⁽⁷⁾ 1. melléklete tartalmazza.

3. Részletes megjegyzések

3.1. Egy európai modell elérése és a lakosság védelme

3.1.1. Globális összefüggésben az Uniónak törekednie kell arra, hogy a környezet és a polgárok hatékony védelmének úttörője legyen, és ragaszkodnia kell hozzá, hogy ezt a problémát prioritásként kezeljék. Mivel a jogszabályokat már elfogadták és jelentős előrelépéseket tettek, a meglévő jogszabályoknak való meg nem felelés elszalasztott lehetőséget jelent az Unió számára arra, hogy a gyakorlatban is érvényesítse értékeit és tényleges változást hozzon létre.

3.1.2. Az EGSZB figyelmezteti az Európai Bizottságot, hogy a polgárok védelme bizonyos vonatkozásokban nagyon gyenge lábakon áll. Nagyon fontos, hogy az uniós jognak való megfelelést valamennyi tagállamban biztosítsák, mivel az erre alkalmatlan nemzeti jogszabályok szisztematikusan aláássák az emberek jogérvényesítési képességét és annak lehetőségét, hogy teljes mértékben éljenek az uniós jogszabályok adta előnyökkel. Ennek különösen nagy jelentősége van a környezetvédelmi jogszabályok esetében, mivel például a levegőtisztasági szabványoknak való meg nem felelés jelentős hatással van az emberi egészségre.

3.1.3. Az EGSZB felhívja az Európai Bizottság figyelmét az EGSZB véleményére⁽⁸⁾, és reméli, hogy a Bizottság cselekvési terve figyelembe veszi azt. Reményét fejezi ki továbbá, hogy a cselekvési terv a hulladékokat és a vadvilágot érintő bűnözésen túl foglalkozik például a nanoanyagokra és az endokrin zavarokat okozó anyagokra vonatkozó szabályozással, ellenőrzéssel és irányítással is.

3.1.4. Az EGSZB azonban jelezni kívánja, hogy méltányolja, hogy az Európai Bizottság hajlandó támogatni például a drónok és okostelefonos alkalmazások környezeti károk bejelentésére és észlelésére történő használatát, valamint arra ösztönözni a tagállamokat és a regionális és helyi önkormányzatokat (mint például Írország esetében), hogy vagy ők maguk használják ezeket, vagy támogassák az olyan nyilvános kezdeményezéseket, amelyek fokozhatják a környezetvédelmi jogszabályok végrehajtását az ilyen eszközök használatával.

3.2. Az egységes piac és a gazdasági szempontok

3.2.1. A környezetvédelmi jogszabályok következetes alkalmazása az egységes piac létfontosságú pillére. A környezetvédelmi jogszabályok következetlen alkalmazása tisztességtelen előnyt teremt a vállalkozások számára azokban a tagállamokban, amelyekben a jogszabályoknak való megfelelést nem biztosítják. Ez tisztességtelen piaci körülményekhez vezet, és helytelen ösztönzöt jelent az uniós vállalkozások számára.

3.2.2. Valamennyi tagállamban következetesség, valamint az alkalmazással kapcsolatos jogbiztonság szükséges annak biztosítása érdekében, hogy a meg nem felelést az egész Unióban azonos szankciók sújtsák. Ez biztosítja a jogállamiság védelmét, és lehetővé teszi a vállalkozások számára, hogy az uniós jogra támaszkodjanak, ugyanakkor pedig minden tagállamban egyenlő versenyfeltételeket teremt a vállalkozások számára.

3.2.3. A közleményben az Európai Bizottság azt állítja, hogy a meg nem felelés becsült éves költsége 50 milliárd eurót tesz ki. Az Európai Bizottság *Study to assess the benefits delivered through the enforcement of EU environmental legislation* [Az uniós környezetvédelmi jogszabályok végrehajtása révén elért előnyöket felmérő tanulmány]⁽⁹⁾ című kiadványa szintén rendkívül jelentős, a környezetvédelmi megfelelés biztosításával elérhető gazdasági hasznokat mutat ki. Ki kell tehát emelni, hogy a környezeti, egészségügyi és jogállami érdekeken kívül tiszta gazdasági érdek is fűződik ahhoz, hogy a további károk a hatékony ellenőrzések és a meglévő környezetvédelmi jogszabályok megfelelő érvényesítése révén megelőzhetőek legyenek.

3.2.4. Az EGSZB emlékezteti az Európai Bizottságot, hogy a környezetvédelmi szabályok és irányítás végrehajtásának ellenőrzéséhez több emberi és pénzügyi erőforrásra van szükség, ahogyan azt korábban már a „Cselekvési terv a természetért, az emberekért és a gazdaságért” című véleményében⁽¹⁰⁾ is kifejtette. Elsősorban a már elfogadott célkitűzések eléréséhez szükséges erőforrások hiányoznak (például a biodiverzitás területén).

⁽⁶⁾ HL C 19., 2018.1.19., 3. o.

⁽⁷⁾ SWD(2018) 10.

⁽⁸⁾ HL C 345., 2017.10.13., 114. o.

⁽⁹⁾ <https://publications.europa.eu/hu/publication-detail/-/publication/219e8506-9adf-11e6-868c-01aa75ed71a1>.

⁽¹⁰⁾ HL C 129., 2018.4.11., 90. o.

3.2.5. Az EGSZB szeretné emellett, ha az EU a két- és többoldalú kereskedelmi tárgyalások keretében módszeresen el tudná érni az importtermékekre vonatkozó szociális és környezetvédelmi jogszabályainak egyenértékűségét.

3.3. Az Európai Bizottság végrehajtási eljárásai

3.3.1. Noha az uniós jog helyes végrehajtása és alkalmazása elsősorban a tagállamok felelőssége, a „szerződés őre” az Európai Bizottság⁽¹¹⁾. Ezért biztosítani kell a környezetvédelmi eszközök tiszteletben tartását, valamint azt, hogy a tagállamok ne hozzanak olyan intézkedéseket, amelyek veszélyeztethetik az uniós környezetvédelmi szakpolitikai célkitűzések megvalósulását⁽¹²⁾. Ennek során mérlegelési joga van végrehajtási eljárások kezdeményezésével kapcsolatban, az EUMSZ 258. cikke értelmében.

3.3.2. A környezeti károk határon átnyúló hatásai miatt az egyes tagállamokon belüli megfelelés minden olyan tagállamnak az elemi érdeke, amely saját területén törekszik polgárai védelmére és a környezeti károk megelőzésére. Az Európai Bizottság ezért kulcsszerepet játszik ennek a közös uniós érdeknek a védelmében, valamint abban, hogy biztosítsa az igazságszolgáltatáshoz való jogot a határon átnyúló konfliktusok során.

3.3.3. Az Európai Parlament és a Tanács 2013-ban kijelentette, hogy „a környezettel kapcsolatos uniós joganyag tagállami szintű végrehajtásának javítása (...) a következő években első lesz a teendőik rangsorában.”⁽¹³⁾ Az Európai Bizottság „Jobb eredmények elérése a jobb alkalmazás révén”⁽¹⁴⁾ című közleménye hangsúlyozta annak fontosságát, hogy a Bizottság stratégiai módon éljen végrehajtói hatáskörével, és végrehajtási erőfeszítéseit elsősorban az uniós jogszabályok megsértésének legjelentősebb, az uniós polgárokat és vállalkozásokat is érintő eseteire összpontosítsa. A környezetvédelmi előírásoknak való megfelelés létfontosságú az Unió számára, közvetlenül befolyásolja az egységes piacot és a polgárok egészségét, és így egyértelműen előtérbe kell kerülnie az Európai Bizottság végrehajtási eljárásaiban.

3.3.4. Az EGSZB felhívja a figyelmet a kötelezettségzegési eljárások egyéb előnyeire is a konkrét esetekre vonatkozó azonnali alkalmazáson kívül⁽¹⁵⁾. A hatékony végrehajtási eljárások egyértelmű jelzést adnak a tagállamoknak arra vonatkozóan, hogy az Unió kiemelt prioritásként kezeli a polgárok és lakókörnyezetük védelmét.

3.3.5. A meg nem felelés rendszerszintű üldözése továbbá erőteljes elrettentő tényezőt is jelent, ami általában véve csökkenti a meg nem felelést. Emellett a környezetvédelem területén túl is erősíti az uniós jogba vetett közbizalmat, az uniós jogszabályok egyéb területeire gyakorolt pozitív továbbgyűrűző hatással.

3.4. A jog hatékonysága

3.4.1. A civil társadalmat képviselő szervezetek számos országban rámutattak a környezetvédelmi büntetőjog gyakori leépítésére, valamint a nagyközönség környezeti igazságszolgáltatáshoz való jogával, illetve a környezetvédelmi irányításhoz való hozzáféréssel kapcsolatos akadályokra. Ennek oka lehet bizonyos uniós politikai iránymutatások téves értelmezése (például a jobb szabályozásról szóló stratégia, ami a jogszabályokkal kapcsolatos leegyszerűsítésekhez és kísérletezéshez vezet, lehetővé téve ezáltal a szabályok megszegését).

3.4.2. Emellett számos uniós környezetvédelmi politika esetében a tagállamoknak a jogszabályok megfelelő végrehajtásának elmulasztását kell kezelniük, nem pedig azok látszólagos túlszabályozását. Az ilyen állítólagos túlszabályozás nemzeti szinten azt a hamis képet alakíthatja ki, hogy a tagállamok rendkívül ambiciózusak, miközben valójában mulasztást követnek el azáltal, hogy nem hajtják végre megfelelő mértékben az uniós környezetvédelmi jogszabályokat, ami meg nem felelést eredményez.

3.4.3. Noha a közlemény három beavatkozási kategóriát ismertet a megfelelés biztosítása érdekében, nem javasol az összes kategóriára alkalmazható intézkedéseket. Valamennyi javasolt cselekvés olyan intézkedést jelent, amelyek tagállami szinten támogatják a megfelelést és a kapacitásbővítést. Egyik javasolt intézkedés sem vonatkozik olyan nyomonkövetési és végrehajtási intézkedésre, amelyeket maga az Európai Bizottság végez, ez pedig rendkívül puha cselekvési tervvé teszi, ami valószínűleg nem vezet jelentős javulásokhoz a környezetvédelmi megfelelés terén.

⁽¹¹⁾ Az Európai Unióról szóló szerződés (EUSZ) 17. cikke.

⁽¹²⁾ Az EUSZ 4. cikkének (3) bekezdése.

⁽¹³⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 1386/2013/EU határozata (2013. november 20.) a „Jólét bolygónk felélése nélkül” című, a 2020-ig tartó időszakra szóló általános uniós környezetvédelmi cselekvési programról (HL L 354., 2013.12.28., 171. o.).

⁽¹⁴⁾ HL C 18., 2017.1.19., 10. o.

⁽¹⁵⁾ HL C 81., 2018.3.2., 88. o.

3.4.4. Ezért az Európai Bizottság cselekvési tervében nem képes uniós szinten kezelni a nyomkövetési és végrehajtási intézkedéseket. Még a javasolt támogatási mechanizmusokon belül is elmulasztotta a lehetőséget arra, hogy az egyes cselekvésekhez egyértelmű célokat társítson azok hatékonyságának mérése érdekében. A pénzügyi támogatás nem függ a tagállami gyakorlatok semmiféle megváltoztatásától, így a várt eredmény nem egyértelmű, ami megkérdőjelezi a javasolt intézkedések hatékonyságát és helyénvalóságát is.

3.4.5. Az EGSZB sajnálatosnak tartja továbbá, hogy a dokumentum nem tér ki az uniós jog nemzeti végrehajtásával kapcsolatos panaszbenyújtási és ellenőrzési műveletekre. Az EGSZB-t súlyos aggodalommal tölti el, hogy az Európai Bizottságból hiányzik a politikai akarat, ami a panaszok további nyomon követésének elmulasztásához vezet. Ezt az aggodalmat alátámasztja a javasolt intézkedések „puha” jellege.

3.4.6. Az EGSZB véleménye szerint a környezetvédelmi jog és a helyes környezetvédelmi irányítás megfelelő alkalmazása mellett a fenntartható fejlődés biztosítása érdekében a környezetvédelmi jogban meg kell fontolni a visszalépés tilalmának elvét is.

3.4.7. A közlemény elismeri, hogy a meg nem felelésnek különböző okai vannak, ideértve a félreértéseket, a szabályok hiányos ismeretét vagy elfogadásának hiányát, a beruházások elmaradását, az opportunizmust és a bűnözést. Sajnálatos módon az Európai Bizottság nem foglalkozik megfelelően mindezekkel az okokkal, és csupán olyan intézkedéseket javasol, amelyek a félreértések és a hiányos ismeretek kezelésére vonatkoznak. Noha szükséges a tagállamok támogatása, ez nem jelentheti a környezetvédelmi megfelelés javításának kizárólagos stratégiáját, mivel nem tudja kezelni azon okok többségét, amelyek nem állnak kapcsolatban a félreértésekkel és a korlátozott kapacitásokkal.

3.5. Az igazságszolgáltatáshoz való jog biztosítása nemzeti és európai szinten

3.5.1. Az EGSZB emlékezteti az Európai Bizottságot, hogy a tagállamokban a rendszerszintű meg nem felelés, valamint a nemzeti bíróságokon keresztül történő megfelelő jogérvényesítés hiánya egyértelmű problémát jelent nemzeti szinten az igazságszolgáltatás alkalmazása terén.

3.5.2. Az EGSZB sürgeti az Európai Bizottságot, hogy kövesse az igazságszolgáltatáshoz való jogról szóló véleményében⁽¹⁶⁾ szereplő ajánlásait az előzetes döntéshozatalra utalások nyomon követésére vonatkozóan. Az EGSZB hangsúlyozza az előzetes döntéshozatalra utalás jelentőségét az uniós jog koherenciájának biztosításában, valamint sürgeti az Európai Bizottságot, hogy számoljon be ennek az eszköznek a nemzeti bíróságok általi használatáról és az ezzel kapcsolatos megfelelésről.

3.5.3. Az EGSZB ismételten kijelenti⁽¹⁷⁾, hogy a környezeti információkhoz való szabad hozzáférés alapvető fontosságú ahhoz, hogy az állami és a civil társadalmi szervezetek képesek legyenek betölteni megfigyelőként játszott szerepüket.

3.5.4. Noha az EGSZB elismeri a különböző tagállamok igazságszolgáltatási rendszerei közötti különbségeket, sajnálatosnak tartja, hogy sem a keresetőségi jog kérdésével (locus standi), sem a perek nemzeti szinten történő indításával járó költségekkel nem foglalkoztak. A polgárokat és a fogyasztókat képviselő, illetve társadalmi vagy környezetvédelmi érdekeket védő szervezetek számára a keresetőségi jog és a költségek jelentős akadályát jelentik annak, hogy elszámoltassák kormányukat és a nagyvállalatokat a nemzeti bíróságokon.

3.5.5. Még akkor is, ha a keresetőségi jog adott, amint arra a véleményben⁽¹⁸⁾ korábban rámutattunk, az EGSZB ismételten kijelenti, hogy a legtöbb civil társadalmi szervezet pénzügyi forrásai rendkívül korlátozottak, ami gyakran vezet az igazságszolgáltatáshoz való jogot. Az EGSZB hangsúlyozza azonban, hogy ha az utóbbiak számára biztosítják az igazságszolgáltatáshoz való jogot, ami lehetővé teszi a fogyasztók, az egészség és a környezet védelmét, az a társadalom egésze számára előnyös. A visszaélésekkel kapcsolatos rendelkezéseknek ezért konkrétaknak és célzottaknak kell lenniük, hogy ne gátolják a civil társadalmi szervezeteknek a jogszabályok végrehajtását segítő alapvető munkáját.

3.5.6. Az EGSZB felhívja a figyelmet az olyan rendszerek bevezetésének fontosságára, amelyek megakadályozzák a bírósági rendszerrel való visszaélést. Ezt szem előtt kell tartani, amikor biztosítják a civil társadalmi szervezetek számára az igazságszolgáltatáshoz való jogot. Az EGSZB hangsúlyozza azonban, hogy ha az utóbbiak számára biztosítják az igazságszolgáltatáshoz való jogot, ami lehetővé teszi a fogyasztók, az egészség és a környezet védelmét, az a társadalom egésze számára előnyös. A visszaélésekkel kapcsolatos rendelkezéseknek ezért konkrétaknak és célzottaknak kell lenniük, hogy ne gátolják a civil társadalmi szervezeteknek a jogszabályok végrehajtását segítő alapvető munkáját.

⁽¹⁶⁾ HL C 129., 2018.4.11., 65. o.

⁽¹⁷⁾ HL C 345., 2017.10.13., 114. o.

⁽¹⁸⁾ HL C 129., 2018.4.11., 65. o.

3.5.7. Az, hogy az Európai Bizottság és az európai bíróságok nem biztosítják kellőképpen az uniós jogszabályoknak való megfelelést, veszélyezteti a jogállamiságot és gyengíti a közvélemény, a tagállamok és a vállalkozások uniós jogba vetett bizalmát. Gátolja emellett a polgárok, a civil szervezetek és vállalkozások igazságszolgáltatáshoz való jogának érvényesülését, ami az Európai Bizottság és a bíróságok hatékonyságával kapcsolatos növekvő bizalmatlansághoz vezet, és aláássa az Unió egészébe vetett bizalmát.

3.5.8. Ráadásul a közlemény figyelmen kívül hagy két, európai szinten érzékeny szempontot, amelyek kapcsolódnak az európai bíróságokhoz való hozzáféréshez:

- az uniós igazságszolgáltatáshoz való jogot, amit az Aarhusi Egyezmény részes feleinek találkozóján emeltek ki, és az uniós intézmények belső működéséhez kapcsolódik (például az Európai Bizottság túlságosan gyorsan határoz arról, hogy nem tesz lépéseket a panaszokkal kapcsolatban);
- bizonyos nemzeti bíróságok szokásait, amelyek nem terjesztenek elő előzetes kérdéseket, hanem a Szerződéseket megszegve inkább magukra vállalják az uniós jog értelmezését, időnként groteszk döntéseket hozva (például Franciaországban az igazságszolgáltatás egy állami tisztviselője a Conseil d'État-ban (Államtanács) azt mondta a bíróknak, hogy nincs értelme egy előzetes kérdést az Európai Unió Bírósága elé terjeszteni, mivel az utóbbi soha nem foglalkozott a szóban forgó témával).

3.5.9. Ezért az EGSZB felhívja az Európai Bizottságot, hogy konkrétan foglalja a szövegbe a (nemzeti és uniós szintű) igazságszolgáltatáshoz való jogról tett megjegyzéseket egy átfogó megközelítés biztosítása érdekében, amely az emberek egészségének, illetve jelenlegi és jövőbeli lakhelyének védelmével szolgálja a közösséget.

Kelt Brüsszelben, 2018. május 23-án.

az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság
elnöke
Luca JAHIER
